

NOTA BELGISCH KETENOVERLEG

Verkiezingsmanifest Belgische agro-voedingsketen

De Belgische agrovoedingsketen is een belangrijke socio-economische speler in België. Ze zorgt voor de voedselzekerheid en -voorziening van onze 11 miljoen burgers. Met een omzet van 160 miljard euro en een toegevoegde waarde van 23 miljard euro levert ze een belangrijke bijdrage aan de economische welvaart. Bovendien stellen de 70.000 bedrijven in de keten bijna 270.000 mensen te werk, wat met 7% van de hele beroepsbevolking overeenkomt. En dan hebben we het nog niet eens over de creatie van vele indirecte banen.

Ondanks dat de Belgische agrovoedingsketen haar veerkracht demonstreerde tijdens de voorbije moeilijke jaren, moeten we toch haar kwetsbaarheid onderlijnen. Ze staat voor heel wat uitdagingen, zowel op het vlak van milieu als op economisch vlak... Haar evenwicht, zowel globaal als in elke schakel, moet versterkt worden om haar Belgische verankering te beschermen.

WAT VRAGEN WIJ?

1. Erken de agro-voedingsketen als strategische sector

De agro-voedingsketen – toelevering, landbouw, voedingsindustrie en voedingshandel – is een strategische sector die **11 miljoen Belgen van voeding voorziet**. Daarnaast omvat de agro-voedingsketen een belangrijk deel van de export, in hoofdzaak gericht op onze buurlanden en de ééngemaakte Europese markt, en met sterproducten scoren we ook wereldwijd. Dat maakt onze sector tot een visitekaartje voor ons land en onze regio's.

Daarom vragen wij:

- Dat er een **interfederaal overlegplatform agro-voedingsketen** komt, met de bevoegde ministers (federaal + Gewesten) en sectoren, waar op een structurele wijze de knelpunten en voorstellen tot oplossing voor de agro-voedingsketen besproken kunnen worden. Hier zouden ook belangrijke Belgische standpunten op Europees vlak voorbereid en besproken kunnen worden, ter input aan de bevoegde politici;
- Dat in het kader van **afschakelingsplannen voor energie en water** de agro-voedingsketen als essentiële sector voor de economie erkend wordt.
- Beleid dat een toekomstperspectief blijft bieden voor jonge boeren en zij-instromers om verder de hand aan de ploeg te slaan en een arbeidsmarktbeleid dat de beschikbaarheid en betaalbaarheid van arbeid ondersteunt om de voedselzekerheid waar we als sector voor staan ook in de toekomst te kunnen waar maken.

- Strategisch grondbeleid dat agrarisch gebied als strategische en essentiële productiefactor erkent en er over waakt dat de toegang tot landbouwgrond en de betaalbaarheid ervan verzekerd blijft.

2. Verminder de lasagne aan directe en indirecte taken

Voedingsproducten in België zijn, direct en indirect, onderhevig aan **heel wat belastingen en heffingen** die vaak lager zijn of niet bestaan in de buurlanden: hoge loonkosten, hoge meerkosten op energie, federale verpakkingshelling op dranken, bijzondere accijns op frisdranken ('suikertaks'), hoge Gewestelijke zwerfvuilheffing, mogelijk digitaal statiegeld, enz.

Daarom vragen wij:

- Dat **alle directe en indirecte kosten** voor de agro-voedingsketen permanent **gemonitord** worden, bijvoorbeeld in het kader van een interfederaal overleg;
- Dat er op basis van deze monitoring gekeken wordt **welke belastingen** de Belgische agro-voedingsketen een **concurrentieel nadeel** opleveren en hoe we deze handicaps tegenover b.v. de buurlanden kunnen afbouwen;
- Dat **alle verpakkingstaksen**, federaal en Gewestelijk, **globaal bekeken** worden. Als een nieuwe belasting ingevoerd wordt (b.v. Gewestelijke zwerfvuilheffing), dan zou een andere belasting moeten dalen (b.v. federale verpakkingshelling). Als verpakkingen groener worden (b.v. toename van het % recycled content of investeringen in nieuwe innovatieve oplossingen), dan zouden de belastingsinkomsten uit deze 'groene belastingen' logischerwijze moeten dalen;
- Dat de **lasten op arbeid, voornamelijk voor de lage en middenlonen, kunnen dalen** om zo méér netto te kunnen betalen en de loonkostenhandicap (in 2023 voor de agro-voedingsketen geraamd op 25-30 % tegenover de buurlanden) niet te laten ontsporen;
- Dat er voor nieuwe maatregelen die de agro-voedingsketen betreffen eerst een **impactanalyse** gebeurt, b.v. op het vlak van grensaankopen.

3. Beperk regelgeving zodat eerlijke concurrentie mogelijk is

De agro-voedingsketen is aan heel veel regels onderhevig op het vlak van voedselveiligheid, duurzaamheid, verpakkingen, transport, enz. Er komen elk jaar heel veel regels bij, maar er worden nauwelijks verplichtingen afgeschaft.

Daarom vragen wij:

- Dat **Europese regelgeving** die een gelijk speelveld binnen de Europese interne markt beoogt **niet leidt tot goldplating** in eigen land, met extra beperkingen, verplichtingen, snellere implementatie, enz. Nationale regels die extra kansen geven aan de agro-voedingsketen kunnen uiteraard wel;
- Dat op Europees niveau rekening gehouden wordt met de specifieke verstedelijkte context waarbinnen onze bedrijven werken die de nodige uitdagingen met zich meebrengt om op een haalbare en betaalbare manier te verduurzamen
- Dat er een **screening gebeurt van de vele regels in de keten**, b.v. in de schoot van een interfederaal overleg, met het oog op voorstellen tot administratieve vereenvoudiging;
- Dat het **vergunningenbeleid** in de Gewesten **sneller en rechtszekerder** verloopt. Beroepsprocedures moeten globaal in de tijd beperkt worden, zodat we ook daar geen handicap tegenover de buurlanden oplopen;
- Dat de regels met impact op de agro-voedingsketen zoveel mogelijk **tussen de 3 Gewesten afgestemd** worden en **coherent** zijn;
- Dat er zoveel mogelijk gestreefd wordt naar **stabiliteit op het vlak van regelgeving** (vergunningen, duurzaamheid,...).

4. Maak duurzaamheidseisen science based, stimulerend & innovatief

Met de Europese Green deal is er een kader om naar een koolstofneutrale economie en samenleving te gaan tegen 2050. Dit leidt tot heel wat nieuwe verplichtingen voor gebouwen, transport, landbouw, economie,... Van belang is dat deze ecologische agenda steeds in evenwicht staat met de economische agenda en de competitiviteit van de bedrijven in alle schakels van de agro-voedingsketen. Verdere economische groei is immers juist nodig om heel wat maatschappelijke uitdagingen de baas te kunnen, met nieuwe innovaties, maar ook om de overheidsfinanciën in evenwicht te kunnen houden. Ook dient rekening gehouden te worden met de specifieke karakteristieken van ons land en onze regio's.

Daarom vragen wij:

- Dat **regels voor meer duurzaamheid wetenschappelijk onderbouwd** worden en **innovatie toelaten**. B.v. op het vlak van herbruikbare verpakkingen zou dit mogelijk kunnen leiden tot meer materiaal in plaats van minder materiaal, meer waterverbruik dan vandaag, enz.;
- Dat de verwachtingen op het vlak van duurzaamheid steeds afgewogen worden tegen de verwachtingen op het vlak van **economische activiteit en competitiviteit**;
- Dat er **realistische implementatieperiodes** vooropgesteld worden en dat België niet vooruitloopt op Europese timings;

- Dat de **regels die gelden voor Europese producten** (voedselveiligheid, duurzaamheid, dierenwelzijn,...) in de regel ook zouden gelden voor **importproducten**.
- Dat er coherentie is tussen de verschillende initiatieven (Due diligence, CSRD, Taxonomie, Sustainable Food Systeem Framework, ...)
- Beleid dat op een stimulerende manier de verdere verduurzaming ondersteunt en ruimte laat om op een passende manier de gestelde doelstellingen te realiseren.
- Op basis daarvan moeten nieuwe producten, processen, behandelingsmethodes en technieken aanvaard kunnen worden.
- Beleidsinitiatieven die inzetten op duurzaamheid steeds gepaard te laten gaan met een gedegen economische en juridische impactanalyse

5. Zorg voor toekomstperspectief voor alle schakels

We hebben al aangetoond dat de agro-voedingsketen een essentiële en strategische sector is voor ons land. Daarom is het van cruciaal belang dat er voor elke schakel in deze keten - landbouw, voedingsindustrie en voedingshandel - een duurzame toekomst in België verzekerd kan worden.

Daarom vragen wij:

- Dat er een **duurzaam toekomstperspectief** zal gelden **voor elke schakel** in de agro-voedingsketen. Op het vlak van stikstof moet er een rechtszeker wettelijk kader komen, dat zowel aan de landbouw als aan de industrie een duurzame toekomst biedt;
- Dat de **handicaps** op het vlak van kosten, regels en duurzaamheid (cf. supra) in de komende maanden en jaren daadwerkelijk **aangepakt** worden, om zo deze sectoren extra zuurstof te geven om de concurrentie met het buitenland aan te kunnen;
- Dat er in het kader van Europees beleid rekening gehouden wordt met de **specificiteit van sommige lidstaten en regio's** in Europa (b.v. dichtbevolkt);
- Dat het **handelsbeleid op Europees en nationaal vlak** **ge vrijwaard** blijft, omdat heel wat voedingsproductie voor de export bestemd is.
- Een beleidskader dat ketensamenwerking stimuleert en mee sterk maakt met name op het vlak van verdere verduurzaming en eerlijke prijzen voor elke schakel in de keten, tot en met de consument.

